

spēkā esošs no 2003.09.20

Publicēts: Vēstnesis 129 2003.09.19.
(ZIŅOTĀJS 23 2003.12.11.)

LATVIJAS REPUBLIKAS MINISTRU KABINETS

2003.09.16.

Noteikumi nr. 526

Rīgā

Nelikumīgi izvesto mākslas un antikvāro priekšmetu atdošanas kārtība

(prot. Nr.49 23.§)

Izdoti saskaņā ar likuma

"Par kultūras pieminekļu aizsardzību"

18.² panta ceturto daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka nelikumīgi izvesto mākslas un antikvāro priekšmetu (turpmāk – nelikumīgi izvestais kultūras priekšmets) atdošanas kārtību attiecībā uz Latviju un Eiropas Savienības dalībvalstīm, Eiropas ekonomikas zonas valstīm un citām valstīm, ar kurām Latvija ir noslēgusi līgumu par nelikumīgi izvesto mākslas un antikvāro priekšmetu atdošanu (turpmāk – dalībvalsts).

2. Nelikumīgi izvesto kultūras priekšmetu atdošanas procedūru organizē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija (turpmāk – inspekcija) sadarbībā ar Valsts muzeju pārvaldi, Valsts arhīvu ģenerāldirekciju, Latvijas Nacionālo bibliotēku un Valsts policiju. Atdošanas procedūra sākas ar sarunām par nelikumīgi izvestā kultūras priekšmeta atdošanu un beidzas ar tā fizisku atgriešanos valstī, no kuras kultūras priekšmets ir nelikumīgi izvests un kura atdošanu attiecīgā valsts pieprasījusi (turpmāk – pieprasītāja valsts).

3. Noteikumi attiecas uz kultūras priekšmetiem, kuri atbilst šādiem nosacījumiem:

3.1. pirms vai pēc kultūras priekšmeta izvešanas tas pieprasītāja valstī ir valsts aizsardzībā;

3.2. kultūras priekšmets atbilst kādai no šo noteikumu pielikumā minētajām kategorijām vai ir muzeja, arhīva vai bibliotēkas saglabājamās kolekcijas vai publiskās kolekcijas (kolekcija, kas saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem ir publiska un ir valsts (dalībvalsts) īpašums, vietējās vai reģionālās pašvaldības īpašums vai tādas dalībvalstī esošas institūcijas īpašums, kura ir valsts (dalībvalsts), pašvaldības īpašums vai saņem no tās būtisku finansējumu) neatņemama sastāvdaļa, vai ir baznīcas inventārs saskaņā ar pieprasītājas valsts tiesību aktiem.

4. Kultūras priekšmets uzskatāms par nelikumīgi izvestu, ja, to izvedot no valsts, ir pārkāpti normatīvie akti par mākslas un antikvāro priekšmetu izvešanu vai tas nav atdots pēc likumīgas pagaidu izvešanas termiņa beigām.

II. Kārtība, kādā meklē un atdod no citas valsts nelikumīgi izvestos un Latvijā ievestos kultūras priekšmetus

5. Inspekcija sāk nelikumīgi ievestā kultūras priekšmeta meklēšanu Latvijā, pamatojoties uz rakstisku iesniegumu, kas saņemts no pieprasītājas valsts kompetentās iestādes un kurā sniegta meklēšanas sākšanai nepieciešamā informācija par nelikumīgi ievesto kultūras priekšmetu, faktisko vai domājamo tā atrašanās vietu un citas ziņas, kas atvieglo meklēšanu.

6. Ja pieprasītājas valsts kompetentās iestādes iesniegumā nav sniegta nelikumīgi ievestā kultūras priekšmeta meklēšanas sākšanai nepieciešamā informācija vai tā ir nepietiekama, inspekcija pieprasa papildu informāciju. Meklēšanu sāk pēc tam, kad attiecīgā informācija ir saņemta.

7. Pēc pieprasītājas valsts kompetentās iestādes iesnieguma saņemšanas inspekcija nosūta Valsts policijai iesniegumu par kultūras priekšmeta meklēšanas uzsākšanu, kā arī informē attiecīgo šo noteikumu 2.punktā minēto institūciju.

8. Valsts policija informē inspekciju par kultūras priekšmeta meklēšanas rezultātiem, kā arī tad, ja meklēto kultūras priekšmetu atrod vai ir pietiekams pamats uzskatīt, ka tas ir nelikumīgi izvests no pieprasītājas valsts.

9. Inspekcija par kultūras priekšmeta meklēšanas rezultātiem nosūta paziņojumu pieprasītājam valstij.

10. Inspekcija sadarbībā ar Valsts policiju un attiecīgo šo noteikumu 2.punktā minēto institūciju veic nepieciešamos pagaidu pasākumus, lai saglabātu atrasto kultūras priekšmetu, kā arī pēc savstarpējas vienošanās novērš jebkuru darbību, kas traucē tā atdošanas procedūru.

11. Divu mēnešu laikā no inspekcijas paziņojuma nosūtīšanas dienas pieprasītājam valsts kompetentās iestādes var pārbaudīt, vai atrastais priekšmets ir meklētais kultūras priekšmets. Ja divu mēnešu laikā pārbaude nav veikta, šo noteikumu 10.punktā minētos pagaidu pasākumus pārtrauc. Pagaidu pasākumu termiņu var pagarināt, ja saņemts attiecīgs pieprasītājam valsts iesniegums.

12. Ja netiek panākta vienošanās par kultūras priekšmeta atdošanu, inspekcija var būt starpnieks ārpustiesas izskatīšanas procesā par nelikumīgi izvestā kultūras priekšmeta atdošanu starp nelikumīgi izvestā kultūras priekšmeta īpašnieku (valdītāju) un/vai turētāju un pieprasītāju valsti, ja saņemta nelikumīgi izvestā kultūras priekšmeta īpašnieka (valdītāja) un/vai turētāja un pieprasītājam valsts kompetentās iestādes rakstiska piekrišana.

13. Iesniedzot Latvijas tiesā prasības pieteikumu pret kultūras priekšmeta īpašnieku (valdītāju) vai, ja tāda nav, pret kultūras priekšmeta turētāju, par to rakstiski informē inspekciju, pieteikumam pievienojot:

13.1. attiecīgā kultūras priekšmeta aprakstu un dokumentus, kas apliecina, ka tas ir kultūras priekšmets;

13.2. pieprasītājam valsts kompetento iestāžu apliecinājumu, ka attiecīgais kultūras priekšmets ir nelikumīgi izvests no pieprasītājam valsts teritorijas.

14. Pēc tam kad saņemta informācija par tiesas procesa ierosināšanu pret kultūras priekšmeta īpašnieku (valdītāju) vai turētāju, inspekcija nekavējoties par to informē citu dalībvalstu institūcijas, kuras organizē nelikumīgi izvesto mākslas un antikvāro priekšmetu atdošanas procedūru attiecīgajās valstīs.

15. Kultūras priekšmeta labticīgais valdītājs saskaņā ar tiesas nolēmumu pieprasītāja valsts izmaksājamo kompensāciju (zaudējumu atlīdzību) saņem pēc kultūras

priekšmeta fiziskas atdošanas. Ja valdītājs saņēmis nelikumīgi izvesto kultūras priekšmetu kā dāvinājumu vai mantojumu, viņš nedrīkst būt izdevīgākā situācijā kā persona, no kuras tas ieguvis attiecīgo priekšmetu.

III. No Latvijas nelikumīgi izvesto kultūras priekšmetu atdošana

16. Pēc tam kad saņemta informācija par to, ka no Latvijas nelikumīgi izvests kultūras priekšmets, inspekcija nepieciešamās ziņas ievada zagto un zudušo mākslas un antikvāro priekšmetu reģistrā, kā arī pēc saskaņošanas ar attiecīgo šo noteikumu 2.punktā minēto institūciju nosūta rakstisku iesniegumu valstij, kurā faktiski atrodas vai domājams, ka atrodas no Latvijas nelikumīgi izvestais kultūras priekšmets (turpmāk – saņēmēja valsts).

17. Inspekcija iesniegumā norāda meklēšanas sākšanai nepieciešamo informāciju par nelikumīgi ievesto kultūras priekšmetu, faktisko vai domājamo tā atrašanās vietu un citas ziņas, kas atvieglo meklēšanu.

18. Pamatojoties uz šo noteikumu 16.punktā minēto iesniegumu, inspekcija uzsāk nelikumīgi izvestā kultūras priekšmeta meklēšanu citā valstī.

19. Divu mēnešu laikā pēc saņēmējas valsts paziņojuma saņemšanas par meklētā kultūras priekšmeta atrašanu inspekcija sadarbībā ar attiecīgo šo noteikumu 2.punktā minēto institūciju pārliecinās, vai atrastais priekšmets ir meklētais kultūras priekšmets.

20. Ja atrastais priekšmets ir meklētais kultūras priekšmets, inspekcija pēc saskaņošanas ar attiecīgo šo noteikumu 2.punktā minēto institūciju iesniedz Kultūras ministrijā priekšlikumu par nelikumīgi izvestā kultūras priekšmeta atdošanas procedūras turpināšanu.

21. Ja netiek panākta vienošanās par kultūras priekšmeta atdošanu, Kultūras ministrija nosaka atbildīgo institūciju, kas pārstāvēs Latviju tiesas procesā, kā arī pieņem lēmumu par tiesas procesa finansēšanas avotiem.

22. Inspekcija iesniedz prasības pieteikumu saņēmējas valsts tiesā pret kultūras priekšmeta īpašnieku (valdītāju) vai, ja tāda nav, pret kultūras priekšmeta turētāju. Pieteikumam pievieno:

22.1. attiecīgā kultūras priekšmeta aprakstu un dokumentus, kas apliecina, ka tas ir kultūras priekšmets;

22.2. inspekcijas apliecinājumu, ka attiecīgais kultūras priekšmets ir nelikumīgi izvests no Latvijas.

23. Pēc prasības pieteikuma iesniegšanas tiesā inspekcija par to informē saņēmējas valsts institūciju, ar kuru tā sadarbojusies pirms prasības pieteikuma iesniegšanas.

24. Ja saņēmējas valsts tiesas nolēmums paredz kultūras priekšmeta atdošanu Latvijai, kā arī kompensācijas (zaudējumu atlīdzības) izmaksu nelikumīgi izvestā kultūras priekšmeta labticīgajam valdītājam, Kultūras ministrija izdevumus, kas saistīti ar nelikumīgi izvestā kultūras priekšmeta atdošanu Latvijai, – kompensācijas (zaudējumu atlīdzības) izmaksu kultūras priekšmeta valdītājam citā valstī, izdevumus, kas rodas, izpildot tiesas nolēmumu par nelikumīgi izvestā kultūras priekšmeta atdošanu, un izdevumus, kas saistīti ar tā fizisku saglabāšanu atdošanas procesa laikā, – sedz tikai pēc nelikumīgi izvestā kultūras priekšmeta atgriešanās Latvijā.

25. Ja no Latvijas nelikumīgi izvestā kultūras priekšmeta īpašnieks nav valsts, persona, kurai tas piederējis, sedz ar attiecīgā kultūras priekšmeta atgūšanu un kompensācijas (zaudējumu atlīdzības) izmaksu saistītos izdevumus. Kultūras priekšmetu atdod personai pēc tam, kad tā samaksājusi visus minētos izdevumus.

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvām

Noteikumos iekļautas tiesību normas, kas izriet no direktīvām [1993/7/EC](#), [96/100/EC](#), [2001/38/EC](#).

Ministru prezidents

E.Repše

Kultūras ministre

I.Rībena

Pielikums

Ministru kabineta

2003.gada 16.septembra

noteikumiem Nr.526

Kultūras priekšmetu kategorijas un vērtība

Nr. p.k.	Kategorija	Kultūras priekšmeti	Vērtība (latos)
1	2	3	4
1.	1.	Arheoloģiski priekšmeti, kas ir vecāki par 100 gadiem un iegūti: 1.1. izrakumos vai atrasti zemē, uz zemes vai ūdenī 1.2. arheoloģisko atradumu vietās 1.3. no arheoloģiskām kolekcijām	jebkura
2.	2.	Vairāk nekā 100 gadu veci atsevišķi kultūras priekšmeta fragmenti, kas ir neatņemama mākslas, vēstures vai reliģiska pieminekļa daļa	jebkura
3.	3.	Gleznas un zīmējumi, kas darināti ar roku uz jebkura materiāla un ar jebkuru paņēmienu un nav iekļaujami 3.A vai 4.kategorijā ⁽¹⁾	89100 un vairāk
4.	3.A	Akvareļi, guašas zīmējumi un pasteļi, kas darināti ar roku uz jebkura materiāla ⁽¹⁾	17820 un vairāk
5.	4.	Mozaīkas, kas nav iekļaujamas 1. vai 2.kategorijā, un zīmējumi, kas darināti ar roku uz jebkura materiāla un ar jebkuru paņēmienu ⁽¹⁾	8910 un vairāk
6.	5.	Gravīru, estampu, serigrāfiju un litogrāfiju oriģināli, kā arī attiecīgās plāksnes un plakātu oriģināli ⁽¹⁾	8910 un vairāk
7.	6.	Skulptūru un statuešu oriģināli un kopijas (ja tās radītas tādā pašā procesā kā oriģināli), kas nav iekļaujami 1.kategorijā ⁽¹⁾	29700 un vairāk
8.	7.	Fotogrāfijas, filmas un to negatīvi ⁽¹⁾	8910 un vairāk
9.	8.	Inkunābulas un rokraksti, arī ģeogrāfijas kartes un mūzikas partitūras (atsevišķi vai kolekcijā) ⁽¹⁾	jebkura

10.	9.	Grāmatas, kas vecākas par 100 gadiem (atsevišķi vai kolekcijā)	29700 un vairāk
11.	10.	Iespiestas ģeogrāfijas kartes, kas vecākas par 200 gadiem	8910 un vairāk
12.	11.	Dažādu veidu arhīvi, kuros ir par 50 gadiem vecāki eksemplāri (neatkarīgi no materiāla)	jebkura
13. 13.1. 13.2.	12.	Kolekcijas ⁽²⁾ : atsevišķi zooloģijas, botānikas, mineraloģijas vai anatomijas kolekciju eksemplāri kolekcijas, kurām ir vēsturiska, paleontoloģiska, etnogrāfiska vai numismātiska vērtība	29700 un vairāk
14.	13.	Transportlīdzekļi, kas ir vecāki par 75 gadiem	29700 un vairāk
15. 15.1. 15.1.1. 15.1.2. 15.1.3. 15.1.4. 15.1.5. 15.1.6. 15.1.7. 15.1.8. 15.1.9. 15.1.10. 15.1.11. 15.1.12. 15.1.13. 15.2.	14.	Pārējie antikvārie priekšmeti: no 50 līdz 100 gadu veci antikvārie priekšmeti: rotallietas un spēles stikla izstrādājumi zeltkaļu un sudrabkaļu izstrādājumi mēbeles optiskās ierīces un aparāti, fotoaparāti, kinoaparāti un ierīces mūzikas instrumenti pulksteņi un to daļas koka izstrādājumi keramikas izstrādājumi gobelēni paklāji tapetes ieroči par 100 gadiem vecāki antikvārie priekšmeti	29700 un vairāk

Piezīmes.

⁽¹⁾ Kultūras priekšmeti, kas ir vecāki par 50 gadiem un nepieder to autoriem.

⁽²⁾ Kolekcijas priekšmeti, kas klasificēti Latvijas kombinētās nomenklatūras 9705. preču pozīcijā, – priekšmeti, kuru īpašības atbilst iekļaušanai kolekcijā noteiktajām prasībām. Tie ir relatīvi reti priekšmeti, kurus parasti nelieto sākotnēji paredzētajam mērķim, bet slēdz par tiem īpašus darījumus, kas neatbilst parastajai līdzīgi izmantojamu priekšmetu apgrozībai un kuriem ir liela vērtība.